

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 11 november justerades.

§ 2 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Lars Andersson* (SD) avsagt sig uppdraget som suppleant i den svenska delegationen till Europarådets parlamentariska församling.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Sverigedemokraternas partigrupp anmält *Jessica Stegrud* som suppleant i den svenska delegationen till Europarådets parlamentariska församling.

Andre vice talmannen förklarade vald till

suppleant i den svenska delegationen till Europarådets parlamentariska församling

Jessica Stegrud (SD)

§ 4 Meddelande om information från regeringen om regeringens prioriteringar och arbetsprogram inför ordförandeskapet i Europeiska unionens råd våren 2023

Andre vice talmannen meddelade att *onsdagen den 14 december klockan 9.00* skulle statsminister *Ulf Kristersson* (M) lämna information om regeringens prioriteringar och arbetsprogram inför ordförandeskapet i Europeiska unionens råd våren 2023.

§ 5 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2022/23:FPM22 Förordning om fiskemöjligheter för 2023 i Nordostatlanten och för 2023–2024 för vissa djuphavssarter COM(2022) 559 till miljö- och jordbruksutskottet

2022/23:FPM23 Lagstiftningspaket om stöd till Ukraina under 2023 COM(2022) 597, COM(2022) 595, COM(2022) 596 till finansutskottet och till utrikesutskottet

§ 6 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2022/23:25 till finansutskottet

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2022/23:29 om biodrivmedel

Anf. 1 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Anna-Caren Säterberg har frågat mig om jag kommer att verka för att säkerställa att potentialen i restflödet från jord- och skogsbruket utnyttjas i den gröna omställningen, och i så fall hur, samt om jag avser att vidta åtgärder för att säkerställa att näringslivet ska våga investera i ny teknik för biodrivmedelsproduktion.

En livskraftig bioekonomi är viktigt för Sverige. En växande cirkulär bioekonomi har en roll i klimatomställningen. Den har positiv betydelse för en hållbar regional utveckling och landsbygdsutveckling, och den är ett viktigt verktyg för att förstärka den nationella försörjningsförmågan.

Vårt jordbruk och vår skogsnäring producerar varje år stora mängder livsmedel, byggmaterial och pappersprodukter av mycket hög kvalitet. Som biprodukt produceras samtidigt bioenergi i olika former, vilket utgör en viktig fossilfri och inhemsk bas i det svenska energisystemet.

Sedan 1990 har bioenergianvändningen ökat mångfalt. Denna bioenergi har ersatt stora mängder fossil energi och är en viktig förklaring till att Sverige minskat utsläppen av växthusgaser med över 30 procent jämfört med 1990. Skogsstyrelsen bedömer vidare i *Skogliga konsekvensanalyser 2022 – syntesrapport* att det finns fortsatt stor potential att öka uttaget av avverkningsrester. Det finns också goda möjligheter att ytterligare vidareförädla industrins restprodukter, till exempel till biodrivmedel.

Inom EU-samarbetet ökar ambitionsnivån för den kortsiktiga kolsänkningen i skog och mark. Regeringens bedömning är snarare att ett aktivt skogsbruk med hög tillväxt och användning av produkter från förnybar råvara ger största möjliga långsiktiga klimatnytta. Samlade insatser för hög tillväxt, god skogshälsa och en växande cirkulär bioekonomi är därför av vikt. Det nationella självbestämmandet över skogsfrågor ska värnas och detaljregleringar av skogsbruket undvikas.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2023 ett långsiktigt och omfattande stöd till negativa utsläpp genom bio-CCS, vilket kommer att ge ytterligare incitament att tillvarata energin från jord- och skogsbrukets restprodukter. Det krävs även fortsatta insatser för att utveckla konkurrenskraftig teknik för produktion av biodrivmedel. Genom att stärka Industriklivet med 600 miljoner kronor per år 2023–2025 kan svenska innovationer och lösningar utvecklas och exporteras, vilket bidrar till att minska utsläppen både i Sverige och globalt och påskynda omställningen.

I budgetpropositionen för 2022 avsattes 500 miljoner kronor i syfte att öka produktionen av biogas och stärka producenternas konkurrenskraft. Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2023 att stödet ska fortsätta med 500 miljoner kronor för samma ändamål.

Reduktionsplikten är ett styrmedel för att åstadkomma ökad användning av flytande förnybara och fossilfria drivmedel. Tyvärr har inte produktionen av fossilfria bränslen byggts ut i tillräcklig takt. I kombination med en generell prisökning på bränsle har det resulterat i höga prisökningar vid pump, vilket lett fram till en ohållbar situation för många hushåll och företag. Bioekonomiutredningen (dir. 2022:7) har i uppdrag att analysera och, om lämpligt, föreslå åtgärder som främjar effektiv produktion av flytande förnybara drivmedel baserade på inhemska råvaror i Sverige, inklusive förslag till långsiktigt produktionsstöd.

Regeringen följer noga utredningen, men jag varken kan eller vill föregripa utredningens arbete och förslag. Utredningen ska delredovisa arbetet till regeringen senast den 15 februari nästa år. Regeringen har dock aviserat att den kommer att föreslå att reduktionsplikten sänks till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024.

Anf. 2 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Tack, landsbygdsministern, för svaret! För oss socialdemokrater är vårt svenska jord- och skogsbruk och en snabbare klimatomställning av största vikt. Det är så vi skapar framtidens jobb, och det är så vi minskar vår sårbarhet och vårt osunda beroende av fossila insatsvaror.

Därför agerade den förra socialdemokratiska regeringen på olika sätt för att stärka Sverige och Sveriges gröna näringar. Vi införde Klimatklivet, Industriklivet, bio-CCS, biogasstöd, våtmarksstöd och mycket mer. En del av detta som vi socialdemokrater införde kan vi nu se att den nya högerkonservativa regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna tycker är en bra politik som de verkar vilja fortsätta med, även om vi som har suttit i riksdagen ett tag kommer ihåg att det inte var lika kraftiga applåder från den sidan när vi införde dessa åtgärder.

Vi socialdemokrater vill stärka Sverige, hela Sverige, och då behövs en växande bioekonomi. Därför tillsatte vi en utredning om en nationell bioekonomistrategi. Utredningen har två huvudsakliga inriktningar. Det handlar dels om att ta fram förslag till en nationell strategi för en hållbar konkurrenskraftig och växande bioekonomi, dels om att öka vår inhemska produktion av flytande biodrivmedel.

Att detta är angeläget visar inte minst Rysslands invasion av Ukraina, som har skapat väldigt höga biodrivmedelspriser. Vi behöver bryta det beroende av fossila insatsvaror som vi har.

Landsbygdsministern har inte – åtminstone inte än – sagt att regeringen ämnar avbryta utredningen. Men regeringen har sagt att reduktionsplikten, som gäller det biodrivmedel som blandas in när vi tankar, ska sänkas till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024. Det kan medföra att de storskaliga planerade och aviserade investeringarna av svenskt biodrivmedel inte fullföljs.

Det innebär även att man i de åtaganden som Sveriges regering förhandlar om med EU inom LULUCF – som låter konstigt men som handlar om hur stor kolsänka Sverige ska ha – inte längre kan använda sig av reduktionsplikten utan att man på andra sätt måste klara Sveriges beting. Kommer det då att vara att kraftigt minska avverkningen av den svenska skogen?

Landsbygdsministern får gärna svara på mina frågor, som jag inte riktigt upplever att han har svarat på: Vad kommer landsbygdsministern att göra för att säkerställa att potentialen i restflöden från jord- och skogsbruk utnyttjas i den gröna omställningen? Vad kommer landsbygdsministern att göra för att säkerställa att näringslivet vågar investera i ny teknik för biodrivmedelsproduktion?

Han får gärna svara även på dessa frågor: Vad kommer regeringen att göra för att klara Sveriges beting inom LULUCF, där reduktionsplikten var en del för att Sverige skulle kunna ha ett aktivt skogsbruk, nu när regeringen vill införa en minskning av reduktionsplikten till EU:s miniminivå? Med hur mycket skog bedömer landsbygdsministern att vi kommer att behöva minska avverkningen för att nå överenskommelsen om LULUCF med EU? Och har landsbygdsministern räknat på hur många färre jobb detta kan leda till på Sveriges landsbygder, i Sveriges massaindustri och på Sveriges sågverk?

Anf. 3 ISAK FROM (S):

Fru talman! Tack, Peter Kullgren, och grattis till ett viktigt uppdrag för Sverige – inte minst för skogslandet Sverige! Det är klart att vi socialdemokrater har höga förväntningar – särskilt kanske på Kristdemokraterna, som har haft en väldigt hög svansföring när det gäller de skogliga frågorna. De tre regeringspartierna – även Kristdemokraterna, väl? – har också under flera år tydligt drivit på för en höjning av reduktionsplikten. Reduktionsplikten ansågs vara det viktigaste verktyget för att klara Sveriges klimatmål.

Det i sin tur välkomnades av skogsindustrierna, som före valet hade aviserade investeringar på 15 miljarder kronor. Inte minst Södra Skogsägarna, Stora och Holmen uttrycker nu ganska stor skepsis mot den nya regeringens totala omsvängning.

Frågeställningen är: Är biodrivmedel viktiga? Reduktionsplikten har ju varit ett sätt att öka efterfrågan. Sedan kan det också finnas skäl att, precis som Peter Kullgrens parti med flera regeringspartier har drivit på den tidigare regeringen att göra, skattesänka till exempel HVO 100 och RME till EU:s lägsta nivå. Nu ser vi inte att den frågan är uppe på dagordningen på regeringens bord. Min fundering är alltså: Hur kan det komma sig?

Min fråga till Peter Kullgren är också: Vad anser Peter Kullgren att HVO 100 ska kosta vid pump? Och är Peter Kullgren och regeringen villiga att vidta åtgärder för att öka efterfrågan på HVO 100?

HVO 100 är en viktig vidareförädling från skogsindustrin och en viktig del för att öka avkastningen och, precis som Anna-Caren Säterberg lyfte fram, skapa jobb och industri på landsbygden, ta till vara restprodukterna från skogen och göra någonting som faktiskt gör skillnad – skapa jobb och utveckling i Sverige, minska vårt skadliga oljeberoende och faktiskt klara klimatmålen, allt i samma korg. Nu klipper högerregeringen detta.

I Peter Kullgrens svar lyfter han fram Industrilivet. Jag välkomnar att det är kvar. Initialt, innan S-regeringen införde det, fanns ju inte detta stöd. Nu har regeringspartierna sett att Industrilivet ändå är en viktig del, så den delen tackar jag för.

Däremot ser jag fram emot svaren från Peter Kullgren, särskilt på vad han anser att HVO 100 ska kosta vid pump.

Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Socialdemokraterna verkar nu vilja måla upp sig som talespartiet för svenskt skogsbruk. Men hur var verkligheten när de var i regeringsställning? Jo, de var djupt splittrade, i alla fall sju av åtta år, kring skogspolitiken – så splittrade att de hade svårt att göra Sveriges röst hörd i EU. När det betydde som mest saknades en svensk röst som talade med klar stämma i Bryssel.

I mars 2021 skrev Österrike tillsammans med ytterligare tio EU-länder ett brev till kommissionen där man protesterade mot kommissionens förslag till skogsstrategi. Finland, de baltiska länderna och Polen, våra grannländer, återfanns alla bland dem som skrev under. Varför var inte den dåvarande svenska regeringen med på det upproppet? Jag ser det som ett svek mot svenska skogsägare, mot skogsindustrin och mot den svenska välfärden, då skogsexporten är en extremt stor exportinkomst.

Vad gäller reduktionsplikten, som det här handlar om, hade vi fått en situation där priset vid pump blev alldeles för högt. Vi har inte hunnit få den produktion av biodrivmedel som vi skulle behöva för vår extremt höga nivå av inblandning av biodrivmedel i de svenska dieseltankarna. Jämför vi vår nivå med nivån i övriga europeiska länder säger det sig självt att vi får en oerhört stor konkurrensnackdel.

Bara inom, säg, fem eller sju år är dock bedömningen att hela EU kommer att fördubbla inblandningen av biodrivmedel i sina dieseltankar. Hur kan man tro att det då inte skulle finnas en marknad för svenska producenter? Vi är ett av Europas största skogsländer. Det är bara Finland som har mer skog på sitt lands yta än vad vi har. Det är klart att vår näring kommer att vara med och vara drivande i detta.

Man brukar prata om att det är viktigt med långsiktiga villkor för företagande. Jag är den förste att hålla med. Kan det bli mer tydligt än att vi säger att vi ska följa EU:s utveckling av nivån? Det är bra att gå före ibland, men man kan inte gå så långt före eller så fort fram att inte det egna landets företagare, jordbrukare och skogsbrukare hänger med.

Anf. 5 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Tack för svaret, landsbygdsministern! Det var inte riktigt svar på alla frågor jag ställde, men landsbygdsministern har ju möjlighet att återkomma.

Jag vill börja med att säga att det inte är någon som målar upp någonting. Inom socialdemokratien har vi aldrig varit oeniga om var vi står i svensk skogspolitik. Det har nog landsbygdsministern missförstått.

För Socialdemokraterna är inte idén om att sitta i baksätet och vänta på andra det som gjort Sverige framgångsrikt. Att Sverige tar ledartröjan i så många omställningar som världen nu efterfrågar, vare sig det gäller fossilfritt stål, batterifabriker eller annat, är det som ser till att vi har jobb på Sveriges landsbygder. Det är det som ser till att vi har jobb med sjysta villkor. Det är det som ser till att vi har export.

Att vänta in EU tror jag aldrig har varit en svensk modell när Socialdemokraterna har styrt. Jag hoppas verkligen att det inte är det landsbygdsministern tänker sig att regeringen nu ska göra i alla frågor – att vi ska vara landet Lagom. Det klarar inte ett litet, exportberoende land som Sverige. Vi klarar oss bäst när vi ligger i framkant och utvecklar möjligheterna, och det gör vi om vi sätter oss ned tillsammans med näringslivet och diskuterar vilken väg vi ska gå och ger dem de långsiktiga spelreglerna.

Jag håller med landsbygdsministern om att vi importerar alldeles för mycket biodrivmedel. Men om man vet att man har avsättning kommer man också att producera, och det är det vi ser. De initiativen är tagna.

Jag håller med landsbygdsministern om att priset vid pump är alldeles för högt. Men man kan förändra det på andra sätt än genom att ändra reduktionsplikten. Vi vet ju att om Sverige producerar mer biodrivmedel kommer vi också att se till att det blir en marknad där priset blir lägre vid pump.

Jag vet inte vad Sverigedemokraterna har lovat. Jo, de lovade en sänkning vid pump på 10 kronor. Det blev 14 öre. Men Socialdemokraterna vill införa en tankrabatt, som är något helt annat. Industrin utvecklas samtidigt som vi tar ansvar för dem i glesbygden som har långa avstånd.

Återigen, landsbygdsministern – jag ställde fyra frågor. Jag vet inte om landsbygdsministern kommer ihåg dem. Två stod till och med i interpellationen. Jag vill verkligen veta hur landsbygdsministern ser att Sveriges företagare ska våga ta de planerade och aviserade investeringsbesluten för att vi ska få igång produktion av biodrivmedel och mer svenskt i tanken. Det är viktigt. Jag vill hellre se att biodrivmedel produceras i Sveg än i Saudiarabien.

Landsbygdsministern får faktiskt förklara vad han tror om industrins utveckling och förutsättningar om man vill vänta in resten av EU, om Sverige inte ska gå före och helt enkelt vill sänka till EU:s lägstanivå. Vi i politiken har ju varit väldigt eniga om att vi ska jobba på och gå före.

Anf. 6 ISAK FROM (S):

Fru talman! Peter Kullgren! Det är ett annat regeringsparti som har varit ännu tydligare med att man före valet säger en sak och att det efter valet blir något annat. Men alla löften om prissänkning vid pump har visat sig vara svåra att uppfylla.

Jag kan ha förståelse för att Peter Kullgren har svårt att svara på vad HVO 100 kommer att kosta. Men det är i dag ganska många som kör omkring med en dieselmotor och som vill göra klimatvänliga val och som samtidigt vill att vi ska göra oss oberoende av Saudiarabien, Qatar eller för den delen Iran. Man kan med tanke på omsvängningen i politiken fundera på hur mycket mer olja vi kommer att importera till Sverige från Qatar, Iran, Saudiarabien med flera. Rysk olja kommer förmodligen inte att importeras på väldigt lång tid – tack och lov.

Oljeberoendet minskar såklart möjligheterna att öka den egna produktionen från skogen. Vi har restprodukter som det är viktigt att ta till vara. Det är en viktig innovation och vidareförädlingsdel.

För oss socialdemokrater är välfärden grunden. För att välfärden ska finansieras är industrin i Sverige motorn som tar det framåt. En konkurrenskraftig skogsindustri, som har förutsättningarna på rätt sida, har möjligheten att förse oss med klimatsmarta produkter, med skatteintäkter till välfärden och ett långt, gott välbefinnande.

Peter Kullgren kan nu fundera på eller återkomma senare om vad han anser att HVO 100 ska kosta vid pump.

Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! När det gäller att man inom Socialdemokraterna aldrig är oeniga försökte jag säga – ledamoten erkänner det kanske inte här, och det behövs inte – att det var uppenbart att Socialdemokraterna och Miljöpartiet inte hade samma linje i fråga om skogen. Det märks fortfarande. Det märktes då, och det märks nu. Det var det jag menade och inte att Socialdemokraterna själva var oense det sista året, även om det också förekommer i de flesta partier. Men det var vad som avsågs.

Att man inte var eniga inom regeringen tror jag fick konsekvenser för hur vi agerade. Vi fick en tydligare röst i de för Sverige viktiga skogsfrågorna. Där har det vänt. Nu har vi en regering som värnar det svenska skogsbruket och som talar med en klar och tydlig stämma i Europa. Vi är eniga om skogspolitiken.

Inom kanske fem till sju år fördubblas reduktionsplikten totalt sett i EU. Vi har redan en nivå, och vi vet inte vad miniminivån för reduktionsplikten kommer att vara 2024. Det är därför svårt att säga med exakt hur mycket bränslepriset kommer att minska när vi sänker reduktionsplikten. Men ett lägre dieselpriis någonstans mellan 4 och kanske 6 kronor rakt av vid pump är välkommet i Sverige. Det är nödvändigt för vår konkurrenskraft och för att hushåll och familjer, de som inte har något alternativ till bilen som det är nu, ska klara sig bättre. Det är en politisk prioritering som vi har gjort.

Samtidigt är det självklart viktigt att inte måla upp en bild av att flytande biodrivmedel inte skulle behövas i framtiden. Det är centralt att vi tar politiskt ansvar och att vi inte säger att det inte skulle behövas. Även med den reduktionsplikt som vi fortsatt kommer att ha är det bra om inblandningen är av svenskt producerad råvara. Det är centralt.

När övriga Europa också kommer att ha ett behov av biodrivmedel är det klart att ett stort skogsland som Sverige har stor potential att exportera till våra europeiska kompisar i stället för att de ska importera biobränslen som har producerats på ett ohållbart sätt långt bort från Sveriges och Euro-

pas gränser. Vi har en stor potential. Som jag redogjorde för i mitt svar, som snart finns i skrift, kommer vi att komma med en mängd olika förslag.

Det är viktigt. Signalen är: Investera i biodrivmedel, för det kommer att vara viktigt för framtiden. Regeringen vill se ökad svensk produktion av biodrivmedel.

När det gäller HVO-frågan är det klart att det är bra med så billigt som möjligt. Jag kan inte stå här och säga exakt vad det ska kosta. Det har jag inte kunskap för just nu. Men om vi producerar biodrivmedel här hemma i Sverige kan vi förhoppningsvis ha ett lägre pris framöver jämfört med det vi har i dag.

Anf. 8 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Landsbygdsministern! Det är en viktig fråga att diskutera. Det handlar om Sveriges beredskap, det handlar om att hela Sverige ska leva och det handlar om gröna jobb i hela landet. Det handlar naturligtvis också om de saker som landsbygdsministern nämnde i svaret och som den socialdemokratiska regeringen införde tillsammans med Miljöpartiet, det vill säga klimatkliv, industrikliv, bio-CCS, biogasstöd och våtmarksstöd. Våldigt mycket av det gemensamma tycker landsbygdsministern ändå är bra politik.

Vi vill att hela landet ska leva och att det här inte ska bli en dubbelstöt mot skogsbruket. Jag kommer återigen att ställa frågorna till landsbygdsministern. Jag vill gärna ha svar på dem. Det har jag inte fått än. Dubbelstöten innebär att om vi ska ha mindre avverkning av skog skapar det samtidigt mindre skogsrester till biodrivmedel. Jag upprepar frågorna, så att landsbygdsministern ska komma ihåg dem i det här anförandet.

Vad kommer regeringen att göra, nu när regeringen vill införa en minskning av reduktionsplikten till EU:s miniminivå, för att klara Sveriges beting inom LULUCF? Där var reduktionsplikten en del för att Sverige skulle kunna ha ett aktivt skogsbruk.

Den andra frågan var: Hur mycket mindre skog bedömer landsbygdsministern kommer att kunna avverkas för att Sverige ska nå överenskommelsen som regeringen har förhandlat med EU om när det gäller LULUCF? Har landsbygdsministern räknat på eller kan han uppskatta hur många färre jobb det kommer att kunna leda till på svensk landsbygd, i Sveriges massaindustri och i Sveriges sågverk?

Anf. 9 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Regeringen gör bedömningen att vi har värnat det svenska skogsbruket med det förhandlingsresultat vi har och att vi inte kommer att se krav på minskad avverkning i förhandlingen om LULUCF.

För att göra detta klart och tydligt: Regeringen vill med sin politik skapa förutsättningar för alla som lever inom Sveriges gränser att förverkliga grundläggande värden. Det gäller att vi håller hela landet igång med det svenska näringslivet, stora och små företag, entreprenörskap, en tydlig äganderätt och en trygg energiförsörjning.

En växande bioekonomi baserad på råvaran från jordbruk och skogsbruk kommer att vara helt nödvändig för att vi ska kunna komma vidare i vår klimatomställning. Det är inget snack om den saken. Den kommer att ha stor betydelse, precis som ledamoten är inne på, för landsbygdsutveck-

ling, för regional utveckling och för företagande på landsbygden. Detta är självklart verktyg för att förstärka vår nationella försörjningsförmåga.

För att skapa ett näringsliv som frodas krävs människor som vågar satsa och som är trygga med vilka förutsättningar som kommer att gälla i framtiden. Då måste vi ha stabila och rimliga spelregler, så att vi skapar rätt förutsättningar. Det gäller för företagen i en växande bioekonomi men också för näringslivet i stort. Det sker inte genom regler som ger högre drivmedelspriser i Sverige jämfört med våra grannländer.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2022/23:30
2 december

Svar på
interpellationer

§ 8 Svar på interpellation 2022/23:49 om ursprungsmärkning av kött på restaurang

Anf. 10 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Anna-Caren Säterberg har frågat mig om och i så fall vad EU-kommissionen har svarat på Sveriges anmälan om nationella bestämmelser gällande ursprungsmärkning för kött på restaurang, och om svar inkommit, om det har föranlett någon åtgärd från min sida. Vidare har Anna-Caren Säterberg frågat mig om jag tänker vidta några åtgärder för att kött på restaurang, på kafé och i storkök ska ursprungsmärkas.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nummer 1169/2011, den så kallade livsmedelsinformationsförordningen, anger de allmänna reglerna när det gäller märkning av livsmedel inom unionen. Dessa regler kompletteras av bestämmelser om information om ursprungsland i andra regelverk. I dag är det obligatoriskt inom EU att ange ursprungsland för vissa förpackade livsmedel, såsom nötkött, kött av gris, fågel, får och getter, fisk, färsk frukt, färska grönsaker, svamp, vin, olivolja, honung och ägg. Det finns inga krav på obligatorisk ursprungsangivelse på livsmedel som tillhandahålls på restaurang eller i storhushåll. Det finns dock inget som hindrar en restaurang eller ett storkök att informera konsumenten om varifrån köttet kommer, inte heller något som hindrar en konsument att ställa den frågan.

För att anta nationella bestämmelser om ytterligare ursprungsmärkning krävs en anmälan till EU-kommissionen och medlemsstaterna. Den tidigare regeringen anmälde den 2 september 2022, det vill säga i år, till EU-kommissionen och medlemsstaterna att Sverige planerade att införa nationella bestämmelser om obligatorisk ursprungsinformation för kött på restaurang och i storhushåll. Underrättelsen gjordes i enlighet med anmälningsförfarandet i artikel 45 i livsmedelsinformationsförordningen.

EU-kommissionen meddelade den 6 oktober att de nationella bestämmelser som anmälan avsåg handlade om åtgärder för icke färdigförpackat kött enligt artikel 44 i livsmedelsinformationsförordningen. För sådana åtgärder krävs ingen formell anmälan.

EU-kommissionen har i sin strategi från jord till bord aviserat att den avser att se över möjligheten att utöka bestämmelserna om obligatorisk ursprungsmärkning. Kommissionen arbetar just nu intensivt med sitt förslag till revidering av livsmedelsinformationsförordningen. Enligt den

senaste informationen ska ett förslag presenteras redan i början av nästa år.

I och med uppgifterna från EU-kommissionen finns inga formella hinder för Sverige att självt anta nya bestämmelser, men eftersom arbetet med att revidera livsmedelsinformationsförordningen förbereds finns det skäl att vänta på den EU-gemensamma lagstiftningen i stället för att införa nationella bestämmelser. Den 16 november skickade därför regeringen en skrivelse till EU-kommissionen med en underrättelse om att Sverige önskar återkalla ovannämnda anmälan.

Jag anser, precis som Anna-Caren Säterberg, att det även ska vara obligatoriskt att informera om var kött som serveras på restauranger kommer ifrån. Regeringen avser därför att i de kommande förhandlingarna om livsmedelsinformationsförordningen verka för att bestämmelser om ursprungsmärkning av kött på restaurang ska inkluderas i den reviderade lagstiftningen.

Anf. 11 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Jag tackar landsbygdsministern för svaret.

Under den socialdemokratiska regeringen vidtogs många åtgärder för att hållbarheten och lönsamheten i livsmedelskedjan skulle öka. För första gången tog Sverige fram en livsmedelsstrategi från jord till export. Vi såg också exporten öka kraftigt. Stora stöd togs fram till jordbruket när det var kriser som för jordbruket var svåra att påverka, såsom torkan och Rysslands agerande med den hemska och olagliga invasionen av Ukraina. Då gick den socialdemokratiska regeringen tillsammans med Centerpartiet fram med över 3 miljarder i stöd till det svenska jordbruket.

Vid sidan av livsmedelsstrategin och stora krisstöd tog vi även fram biogasstöd, stöd för solceller med mera. Det är såklart en väldigt smart politik. Samtidigt som vi ser till att klara den klimatkris världen befinner sig i ökar lönsamheten i primärproduktionen. Det skapar fler gröna jobb på Sveriges landsbygder. Många är de gårdar jag besökt vars ladugårdstak pryds av solceller eller där skiten faktiskt används till biogas, vilket också är väldigt positivt. Vissa anläggningar är mindre, andra större. Kommuner går också in och köper biogas att fylla kommunens bussar med och använda i kollektivtrafiken.

Det här är bra. Som jag sa i föregående debatt vill jag se mer svenskt i tanken. Jag vill också se mer svenskt på tallriken. Där har jag och landsbygdsministern samma åsikt, fick jag höra. Jag vill det för att vi har ett väldigt gott djurskydd och en låg antibiotikaanvändning. Under pandemin, när många restauranger hade det tufft och fick färre gäster, kunde man se att folk som handlade i affärer, där det finns ursprungsmärkning, valde svenskt. Åtta av tio konsumenter vill se en ursprungsmärkning av kött på restauranger, enligt Livsmedelsverket.

Det är helt riktigt att den socialdemokratiska regeringen gjorde en anmälan till EU-kommissionen om nationella bestämmelser gällande ursprungsinformation om kött på restaurang. Landsbygdsministern säger i sitt interpellationssvar att en sådan anmälan inte behövdes. Jag litar helt på landsbygdsministern, men detta förvånar mig, eftersom det påtalades från både myndigheter och det egna departementet, som Peter Kullgren nu ansvarar för, att det behövdes en anmälan för att klara av detta. Annars hade

vi naturligtvis sett till att det redan funnits ursprungsmärkning av kött på restauranger, kaféer och storkök. Många partier i Sveriges riksdag vill ha detta, liksom LRF, många krögare och åtta av tio konsumenter.

Mina två första frågor till landsbygdsministern blir: Om EU-kommisionen aviserar att det ska komma ett förslag i början av nästa år, hur lång tid bedömer landsbygdsministern att det kan ta i den EU-processen? Har landsbygdsministern någon idé om hur andra länder ställer sig till detta, så att man kan få in det snabbt?

Anf. 12 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Jag tackar för uppföljningsfrågorna. Som sagt tror jag att vi är överens om det här och att det mer handlar om formen för hur det ska göras.

En av anledningarna till att man nu inte lägger fram ett förslag om att införa det är att det potentiellt skulle kunna bli väldigt byråkratiskt, krångligt och dyrt för våra restaurangsköksföretag, storköksföretag, kaféer och så vidare om vi lägger upp ett regelverk på ett visst sätt.

När jag för någon vecka sedan träffade kommissionären som är ansvarig för frågorna togs det upp att ambitionen enligt en tentativ tidsplan är att vi i mars ska kunna lägga fram förslaget. Sedan kommer det att behöva diskuteras och fastställas.

Trots att det tar några månader tror jag att det är bättre för branschen än att vi nu från nationellt håll ska gå in med vårt sätt att göra bestämmelserna, kanske bli överkörda och behöva göra om det en gång till om några månader. Det är för att minska så mycket administrativt krångel och kostnader för företagen som möjligt.

Beskedet från kommissionen är att man ser framför sig att senast i mars lägga fram ett förslag. Redan under första kvartalet nästa år ska det finnas. Exakt när det ska beslutas är svårt att säga något om. Intresset är ganska stort från dem jag har träffat hittills. Men jag kan inte ge en hundra procentig bild av hur alla övriga EU-länder står.

Jag hoppas att det ska bli ett bra regelverk. Om det inte blir tillräckligt bra med svenska mått mått får vi se vad vi kan göra för kompletteringsbestämmelser i Sverige och vilka möjligheter EU:s regelverk ger oss för att göra just det.

Anf. 13 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Tack, landsbygdsministern, för svaret! Den enda frågan är tidsaspekten. Jag vill fråga landsbygdsministern vilka initiativ han ämnar att ta för att tidsaspekten ska sjunka ned.

Landsbygdsministern berättade för mig precis innan att han hade haft elva eller tolv bilateraler på sitt sista möte. Det vore intressant att få veta ifall han i de bilateralerna med övriga länder också tog upp frågan om ursprungsmärkning så att vi ser till att det kommer på bordet fort.

Att detta ska införas är, som jag sa, något som har efterfrågats av många politiska partier i riksdagen, till exempel Kristdemokraterna. Det har efterfrågats av producenter av kött. Det är de som ser till att vi har det fantastiska svenska köttet med låg antibiotikaanvändning och bra djurhållning. Att det ska ske är något som efterfrågas av konsumenterna.

Även många restauranger vill införa det. Jag fick flera besked från Sveriges restauranger. De såg det som självklart att man ska kunna redovisa var köttet kommer ifrån. Det är en konsumentupplysning som många vill ge.

Förslaget var inte heller att det skulle vara alldeles för byråkratiskt. Det behöver inte vara skriftligt på en meny. Det kunde vara muntligt, vid en tavla eller någonting annat men ändå så att det är klart och tydligt.

Jag hörde landsbygdsministern säga i sitt svar att man ju kan fråga. Men vi vet att när du väl har satt dig på en restaurang, och kanske beställt någonting att dricka innan maten, och sedan kommer på att du ska fråga var köttet är ifrån är det redan sent. En konsumentupplysning behöver vara tydlig i början.

Egentligen har jag en enda följdfråga, eftersom vi ännu inte kan se tidsaspekten. Vilka initiativ ämnar landsbygdsministern ta för att säkerställa att vi kan få den efterlängtnade ursprungsmärkning på restauranger så fort som möjligt?

Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Det har varit en punkt som varit med vid alla bilaterala möten. Det är också en punkt som kommer att hanteras under det svenska ordförandeskapet. Det är någonting som man behöver se till och flagga upp för. Det är någonting som vi avser att komma i mål med under vårt ordförandeskap.

Den punkten har lyfts fram i alla samtal som jag har haft både med kommissionären och med övriga jordbruksministrar från andra länder. Den är diskuterad. Man vet att något är på gång och att det är någonting som ligger på bordet under vårt ordförandeskap.

Det är inte optimalt att man behöver fråga om var köttet kommer ifrån när man är på restaurang, absolut inte. Det är därför jag precis som du tycker att vi borde ha en annan tingens ordning.

Jag vet också att för väldigt många svenskar som går på restaurang är det viktigt att veta var köttet kommer ifrån. Så ska den meningen tolkas. Man kan göra mycket med konsumentmakt.

Var inte rädd för att fråga! Se till att säkerställa vad det är! Jag gör det själv ofta. Det gäller att man frågar: Varifrån kommer ert kött? Sedan kan man välja utifrån de olika svaren man får. Det ska ses som en lösning till dess vi har regelverket på plats så att man ändå som konsument ska känna att man kan göra aktiva och medvetna val.

Jag skulle också vilja säga att det känns bra. Jag tror att Sveriges lantbrukare och inte minst Sveriges köttproducenter känner tillförsikt om de har lyssnat på den här diskussionen. Både från regeringen och från Socialdemokraterna verkar vi vara överens om att värna svensk köttproduktion. Den produktionen är bra och klimatsmart och har en låg antibiotikaanvändning. Det är ett bra livsmedel som vi ska värna och prioritera.

Det känns skönt att jag tycker mig höra en annan tongång än bara för ett par år sedan i retoriken. Jag tror att det är bra för Sveriges landsbygd och Sveriges bönder om vi kan hålla vår svenska livsmedelsproduktion om ryggen och hålla den högt och också visa för omvärlden hur duktiga vi är på livsmedelsproduktion i Sverige.

Anf. 15 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Fru talman! Jag kan inte svara på vad Peter Kullgren hänför till retoriken. Självt har jag i stort sett jobbat inom restaurang i hela mitt liv. Jag kan verkligen beskriva både vad produkter innehåller och vad man kan rekommendera att äta. Men det är inte alla som har gjort det.

Den retoriken har inte förändrats någon gång. Jag är väldigt stolt över de svenska produkterna. Jag kan se en enorm utveckling av svensk livsmedelsproduktion under många år framöver. Jag tror faktiskt att det började med att Tore Wretman tog sig an den svenska husmanskosten en gång i tiden. Jag hade också förmånen att jobba på en av hans restauranger.

Här är det ingen skillnad på retoriken. Vi behöver se till att hela landet lever och med olika sätt också se till att lönsamheten ökar. Som jag sa kunde vi under pandemin se att när flera restauranger var stängda och människor valde att handla sin mat i affären valde de svenskt.

Det är en utveckling som en landsbygdsbo gärna vill se. Då vet vi att det blir lönsamhet i de gröna näringarna. Vi vet också hur köttet produceras, vilken uppfödning det är, vilken djurhållning det är, vilken låg antibiotikaanvändning det är och vilka kvaliteter som vi får med svenskt på tallriken.

Tack, landsbygdsministern! Om jag tycker att det kommer att ta alldeles för lång tid kommer jag att återkomma med en interpellation i frågan om ursprungsmärkning av kött på restaurang.

Anf. 16 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Fru talman! Den här diskussionen har visat att vi är överens om ursprungsinformation för kött även på restaurangerna. Det är en viktig fråga för våra konsumenter så att de kan göra de val de vill göra när de väljer att äta på restaurang men också för de svenska lantbrukarna.

Tack så mycket, Anna-Caren Säterberg, för att du gav mig möjlighet att få tydliggöra att jag tycker att det är ett viktigt förslag och en viktig fråga. Jag värnar restaurangerna och tycker inte vi ska ha onödig byråkrati och krångel. Det är därför som vi tog tillbaka anmälan så att vi ska få regler som är långsiktigt hållbara i framtiden och inte ändras om några månader av ett EU-beslut.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2022/23:17 Tillfälligt sänkt skatt på drivmedel och sänkt skatt på bränslen i viss värmeproduktion

2022/23:2285 av Ali Esbati m.fl. (V)

2022/23:2289 av Mikael Damberg m.fl. (S)

2022/23:2291 av Martin Ådahl (C)

2022/23:2295 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP)

Prot. 2022/23:30

2 december

Svar på

interpellationer

med anledning av prop. 2022/23:18 Bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor, tjänsteresor och hemresor
2022/23:2286 av Ali Esbati m.fl. (V)
2022/23:2288 av Mikael Damberg m.fl. (S)
2022/23:2290 av Martin Ådahl (C)
2022/23:2294 av Daniel Helldén m.fl. (MP)

§ 10 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 1 december

2022/23:68 Undantag för tolk inom hälso- och sjukvården

av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2022/23:69 Ett verkligt effektivt bistånd

av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till statsrådet Johan Forssell (M)

2022/23:70 Prishöjningar på Gotlandstrafik

av *Hanna Westerén* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:71 Den svenska djurskyddskontrollen

av *Sofia Skönnbrink* (S)
till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2022/23:72 Rättvist karensavdrag

av *Zara Leghissa* (S)
till statsrådet Anna Tenje (M)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 1 december

2022/23:95 Innebörden av ”ömmande värden”

av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2022/23:96 Regeringens ansvar för vänthallar

av *Jim Svensk Larm* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:97 Regeringens vallöften om energipriserna

av *Rickard Nordin* (C)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2022/23:98 Kriget i Etiopien

av *Petter Löberg* (S)
till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:99 Sveriges nedlagda röst i voteringen om EU:s budget

av *Malin Björk* (C)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 9.50.

Prot. 2022/23:30
2 december

Sammanträdet leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 4 Meddelande om information från regeringen om regeringens prioriteringar och arbetsprogram inför ordförandeskapet i Europeiska unionens råd våren 2023.....	1
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 6 Ärende för hänvisning till utskott	2
§ 7 Svar på interpellation 2022/23:29 om biodrivmedel.....	2
Anf. 1 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	2
Anf. 2 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	3
Anf. 3 ISAK FROM (S)	4
Anf. 4 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	5
Anf. 5 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	6
Anf. 6 ISAK FROM (S)	6
Anf. 7 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	7
Anf. 8 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	8
Anf. 9 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	8
§ 8 Svar på interpellation 2022/23:49 om ursprungsmärkning av kött på restaurang.....	9
Anf. 10 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	9
Anf. 11 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	10
Anf. 12 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	11
Anf. 13 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	11
Anf. 14 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	12
Anf. 15 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	13
Anf. 16 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	13
§ 9 Bordläggning.....	13
§ 10 Anmälan om interpellationer	14
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	14
§ 12 Kammaren åtskildes kl. 9.50.	15